

NOG IS HET NIET TE LAAT

Door W. P. J. Lammers

Met genoegen las ik in het februarinumner van „Het Vogeljaar”, het artikel „Oog in oog met Pandion”. Aan het slot van dit stukje merkt de schrijver evenwel op: „’t Is goed te begrijpen, dat aan deze majestitelijke vogel, die in het wapen van de grootste natie ter wereld, n.l. Amerika, staat, ... enz.”. Dit is bepaald onjuist.

De wapenvogel van de Ver. Staten is niet de *visarend* (*Pandion haliaetus*) maar de z.g. Balg Eagle (*Haliaeetus leucocephalus*); wij zouden zeggen de *witkop zeearend*.

De Bald Eagle is nauw verwant aan onze *zeearend* (*Haliaeetus albicilla*), maar onderscheidt zich door een sneeuw witte kop.

Het is misschien in dit verband wel aardig op te merken, dat er thans in de Verenigde Staten een actie wordt gevoerd voor het behoud van deze schitterende vogel. Met uitzondering van Alaska, waar de soort nog talrijk voorkomt, is de populatie van deze arend in de andere staten zeer sterk teruggelopen. Zij werd in jan. 1961 op rond 3500 stuks geschat, hetgeen, als men de grootte van de Ver. Staten in aanmerking neemt, niet veel is.

De belangrijkste broedplaatsen bevinden zich in Florida, in het beroemde Everglades National Park.

Het onderzoek naar het voorkomen van de *witkopzeearend*, het z.g. Bald Eagle Project, wordt uitgevoerd door de National Audubon Society in samenwerking met de U.S. Fish and Wildlife Service, de National Park Service en verschillende regionale natuurbeschermingsorganisaties. Deze National Audubon Society is een zeer invloedrijke vereniging en is het beste voor te stellen als een combinatie van onze „Vogelbescherming” en „Natuurmonumenten”.

We kunnen niet anders dan de grootste bewondering hebben voor de wijze waarop dit onderzoek plaats vindt. Zelfs President Kennedy heeft zich ermee bemoeid en in een brief aan de National Audubon Society schrijft de Amerikaanse President o.a.: „To find out why the Bald Eagle has declined in numbers, and then to take the necessary steps to assure its permanence among our living wildlife — these are important tasks for conservationists.

I commend the Bald Eagle Project undertaken by the National Audubon Society and associates.”

Het gehele probleem wordt trouwens echt op z’n Amerikaans aangepakt, want in een artikel in Audubon Magazine, stelt Senator Ernest Gruening doodleuk voor om een aantal arenden in Alaska te vangen en deze uit te zetten in de overige staten, om de populatie aldaar te versterken. Of dit succes zou hebben weet ik niet *), maar er blijkt wel uit dat het de Amerikanen menens is met de bescherming van hun nationale vogel.

Tussen haakjes, wanneer men zich interesseert voor de internationale

*) In deze vorm lijkt het zelfs zeer twijfelachtig. — Red.

vogel- en natuurbescherming, valt het iedere keer weer op dat Amerika ons op dit gebied ver vooruit is.

De talrijke, vaak zeer grote Nationale Parken en andere reservaten, worden voortreffelijk beheerd en worden vooral in de vakantiemaanden door miljoenen Amerikanen bezocht. En ieder jaar komen er nieuwe reservaten bij. Met vooruitziende blik zijn er in de 49e staat Alaska, vorig jaar drie nieuwe natuurreservaten bijgekomen, waarvan het grootste, de Arctic National Wildlife Range maar liefst 3.560.000 hectare meet.

Dit is in ons kleine dichtbevolkte landje haast niet voor te stellen, ofschoon we er aan toe moeten voegen, dat het stichten van grote natuurreservaten in zeer dun bevolkte streken wel iets gemakkelijker ligt dan bijv. in Nederland.

Om echter op de arenden terug te komen; het zou wenselijk zijn, als er in Europa meer de hand zou worden gehouden aan de beschermingsmaatregelen, die dikwijls alleen maar op papier gelden. Nog altijd lopen er lieden rond, die het een hele prestatie vinden de magnifieke vogels „neer te halen”. Het gevolg hiervan is o.a. dat een vogel als de *steenarend* (*Aquila chrysaetos*) bijna overal zeldzaam is geworden.

In Zwitserland, waar de beschermingsmaatregelen rigoureus werden doorgevoerd, werd in 1947 de stand op ongeveer 40 paar geschat, ofschoon juist de laatste jaren wederom een achteruitgang valt te bespeuren. Misschien hangt dit nauw samen met de fluctuaties welke kunnen optreden in het voorkomen van het prooidier, dat volgens de Zwitserse ornitholoog Werner Haller, in het gebergte voor een groot deel bestaat uit de alpenmarmot.

De grotere *zeearend* mag helemaal wel een zeldzame verschijning worden genoemd en is in vrijwel geheel Europa uiterst schaars geworden. Hier en daar schijnt hij de laatste jaren echter zijn gebied iets uit te breiden. Of hier van blijvende vestigingen gesproken mag worden, is nog niet te zeggen.

Juist de *zeearend*, waarvan de jonge vogels in de herfst zwerfneigingen vertonen, valt nog al eens ten offer aan listig opgestelde paalklemmen en andere vernietigingswerktuigen. De kolossale vogels vormen een gemakkelijk te belagen prooi. En juist het wegschieten van de jonge vogels vormt een ernstige bedreiging voor het voortbestaan van de soort.

De Zweedse vogelfotograaf Bengt Berg gaf in zijn boek „De laatste arenden”, de „koning der vogels” nog een halve eeuw. Zoals de situatie nu is, kunnen we dit wel als te pessimistisch beschouwen.

Laten wij hopen dat door betere beschermingsmaatregelen, vooral op internationaal terrein, de arenden gunstiger tijden tegemoet zullen gaan.

Nog is het niet te laat . . . . .

- *Het adres van de schrijver luidt: W. P. J. Lammers, Kleine Houtweg 95, Haarlem.*